

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Протокол № 9 від 25.04.2016 р.

Голова Вченої ради

Ректор _____ В. С. Пономаренко

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ   07 – УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ   071 – ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

РІВЕНЬ ОСВІТИ   ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ)

Харків, 2016

Профіль програми Доктор філософії в галузі обліку та оподаткування		
Тип диплома та обсяг робіт	Диплом доктора філософії, перший науковий ступінь, 4 академічних роки, 60 кредитів ЄКТС	
Вищий навчальний заклад	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця	
Акредитуюча інституція	Міністерство освіти і науки України, Україна, пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135	
Період акредитації	2016 рік	
Рівень програми	QF for ENEA - третій цикл, EQF for LLL - 8 рівень; НРК України - 8 рівень	
А	Мета програми	
	Забезпечити, на основі освітнього ступеня магістра, підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для виконання оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, а також їх підтримку в ході підготовки та захисту дисертації.	
В	Характеристика програми	
1	Предметна область (галузь знань)	07 – Управління та адміністрування
2	Фокус програми: загальний/ спеціальний	<p>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за законом України «Про вищу освіту», восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій.</p> <p>Загальний. Дослідження закономірностей щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвитку базових концепцій, основних принципів, постулатів бухгалтерського обліку; - методології застосування сучасних інформаційних, аналітичних і комунікаційних технологій у сфері бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування; - теорії оподаткування та оптимізації податкового навантаження на суб'єктів господарювання; - теорії, методології та організації аудиту; - розвитку підходів до використання обліково-аналітичної інформації в контурах вартісно-орієнтованого управління підприємством <p>Спеціальний.</p> <ul style="list-style-type: none"> - розроблення наукових і методологічних основ побудови систем обліково-аналітичних показників для задоволення потреби осіб, що приймають рішення, на всіх рівнях управління підприємством; - дослідження історії розвитку методології, теорії та організації бухгалтерського обліку, аналізу, контролю та аудиту; - розробка методичних підходів обґрунтування та прийняття ефективних рішень щодо управління витратами в загальній системі менеджменту підприємства; - усвідомлення економічного змісту основних об'єктів облікового спостереження в контексті визначення напрямків їх розвитку; - дослідження напрямків трансформації податкової політики та вивчення інструментів податкового регулювання, які забезпечать реалізацію напрямків податкової політики ; - розвиток методології обліку в сфері оподаткування та

		<p>дослідження підходів до планування податкових платежів з метою оптимізації податкового навантаження;</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння сучасних підходів щодо оцінки ефективності та теоретичних засад комплексної оцінки ефективності розвитку підприємств та їх інтегрованих об'єднань; - розвиток методів та інструментарію оцінки системної ефективності розвитку підприємства; - опанування вмінь та навичок, а також накопичення практичного досвіду інформаційно-технологічної підтримки бізнес-процесів підприємства в умовах постійних законодавчих реформ в системі обліку та інформаційних вимог управлінської ланки; - дослідження та розвиток теорії, методології та організації аудиту, внутрішнього контролю та контролінгу; - удосконалення процедур збору інформації, необхідної для оцінки вартості бізнесу та дослідження можливості проведення коригувань облікової інформації про діяльність підприємства; - обґрунтування параметрів формування та визначення вимог до упорядкування інструментарію бухгалтерського обліку у відповідності до умов функціонування конкретного суб'єкта господарювання; - розвиток теорії, методології та організації бухгалтерського обліку в умовах їх гармонізації з міжнародними стандартами; - удосконалення підходів до формування та аналізу управлінської та консолідованої звітності підприємств; - дослідження та розвиток методології застосування сучасних інформаційних, аналітичних і комунікаційних технологій у сфері бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування; - формування моделей та підходів до оцінювання якості та достовірності обліково-аналітичної інформації; - дослідження сучасних концепцій організації інституту аудиту; - обґрунтування параметрів оцінювання та аналізу багатовимірних процесів підприємницької діяльності для формування науково-інформаційного обґрунтування управлінських рішень; - розвиток концептуальних основ бізнес-моделювання підприємницької діяльності на основі накопиченої облікової інформації; - обґрунтування параметрів використання та розроблення механізмів впровадження стратегічних систем вимірювання.
3	Орієнтація програми	Дослідницька і прикладна. Наукові дослідження та продукування нових знань щодо удосконалення практичної діяльності в сфері бухгалтерського обліку та оподаткування.
4	Особливості програми	Програма орієнтується на розширення та поглиблення теоретико-методологічного та науково-методичного базису для здійснення обліково-аналітичного відображення процесів, що відбуваються на всіх рівнях соціально-економічних систем. Реалізується з використанням методів облікового, економіко-математичного та імітаційного моделювання, потребує глибоких теоретичних знань в сфері бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу та оподаткування. Передбачає надання практичного інструментарію проведення наукових досліджень в зазначених сферах.
С	Працевлаштування та продовження освіти	
1	Працевлаштування	Наукова та викладацька діяльність у сферах бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування. Посади згідно класифікатору професій ДК003:2010:

		<p>1. Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі):</p> <p>14 Менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів</p> <p>1475 Менеджери (управителі) з права, бухгалтерського обліку, досліджень ринку, вивчення суспільної думки, консультацій з питань комерційної діяльності та управління</p> <p>1475.2 Менеджери (управителі) з бухгалтерського обліку</p> <p>2 Професіонали:</p> <p>23 Викладачі:</p> <p>231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2310.1 Професори та доценти</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>24 Інші професіонали</p> <p>241 Професіонали в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності</p> <p>2411 Професіонали в галузі аудиту та бухгалтерського обліку</p> <p>2411.1 Наукові співробітники (аудит, бухгалтерський облік)</p> <p>2411.2 Аудитори та кваліфіковані бухгалтери</p> <p>2414 Професіонали з питань фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій</p> <p>2414.1 Наукові співробітники (фінансово-економічна безпека підприємств, установ та організацій)</p> <p>2414.2 Професіонали з фінансово-економічної безпеки</p> <p>2441 Професіонали в галузі економіки</p> <p>2441.1 Наукові співробітники (економіка)</p> <p>2441.2 Економісти</p> <p>Місця працевлаштування. Посади у відділах та лабораторіях наукових установ, профільних кафедрах університетів. Відповідні робочі місця (наукові дослідження та управління) підприємств, установ та організацій.</p>
2	Продовження освіти	<p>Навчання впродовж життя для розвитку і самовдосконалення в науковій та професійній сферах діяльності, а також в інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка на 9-ому кваліфікаційному рівні Національної рамки кваліфікацій в сфері бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту; - навчання на 8-ому кваліфікаційному рівні Національної рамки кваліфікацій в споріднених спеціальностях; - освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії, що містять додаткові наукові та освітні компоненти.
D	Стиль та методика навчання	
1	Підходи до викладання та навчання	<p>Основними підходами до викладання та навчання аспірантів є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять, консультацій, тренінгів за дисциплінами; активна участь аспірантів у проведенні практичних занять під

		<p>керівництвом досвідчених викладачів для набуття педагогічних практичних компетентностей;</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійна робота з джерелами інформації у бібліотеці університету та у наукових бібліотеках України; - використання електронних ресурсів за допомогою мережі Інтернет; - тісне співробітництво аспірантів зі своїми науковими керівниками, аспірантами різних років навчання; - індивідуальні консультації викладачів університету, інших профільних вищих навчальних закладів, наукових установ за проблематикою дисертацій, докторантів, більш досвідчених аспірантів та технічних працівників; - залучення до консультування аспірантів провідних фахівців суб'єктів підприємництва та господарювання профільних галузей; - інформаційна підтримка щодо участі аспірантів в конкурсах на отримання наукових стипендій і грантів, міжнародних та всеукраїнських конференціях; - активна робота аспірантів у складі проектних команд, при виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем, участь у розробленні звітних матеріалів, реєстраційних та облікових документів, оформленні патентів та авторських свідоцтв.
2	Система оцінювання	<p>Система оцінювання знань по дисциплінам освітньої програми складається з поточного і підсумкового видів контролю. Поточний контроль знань аспірантів проводиться у формі письмових робіт (тестів), роботи на практичних заняттях, виступів на семінарах та конференціях, підготовки наукових звітів.</p> <p>Підсумковий контроль знань у вигляді екзамену чи диференційованого заліку проводиться у письмовій формі. Аспірант вважається допущеним до підсумкового контролю (екзамену/диференційованого заліку) з дисциплін освітньо-наукової програми, якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом з цієї дисципліни.</p>
3	Форма контролю успішності навчання аспірантів/здобувачів	<p>Аспіранти проходять щорічну атестацію шляхом звітування призначеним вченою радою університету комісіям на кафедрах про хід виконання освітньо-наукової програми та індивідуального плану, включаючи опубліковані наукові статті та виступи на конференціях.</p> <p>Остаточним результатом навчання аспірантів є повне виконання освітньо-наукової програми, необхідна кількість якісних опублікованих по результатам досліджень наукових праць, апробація результатів на наукових конференціях, оформлена участь у виконанні зареєстрованих тем наукових досліджень, належним чином оформлений рукопис дисертації та представлення її на науково-методичному семінарі та експертам спеціалізованої вченої ради для отримання наукового ступеня доктора філософії в галузі 07 – Управління та адміністрування, зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування.</p>
Е	Програмні компетентності	
1	Загальні (універсальні)	<p>Здатність проведення досліджень на рівні доктора філософії.</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, обґрунтування та моделювання об'єктів, процесів та систем. Здатність планувати, розробляти, реалізовувати і коригувати</p>

процес наукових досліджень. Здатність ефективно використовувати сучасну методологію наукового дослідження. Здатність управління науковими проектами, складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень та реєстрації права інтелектуальної власності.

Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність розуміння іноземної мови та усвідомлення її місця у проведенні наукових досліджень. Здатність повного розуміння іншомовних наукових текстів за обраною спеціальністю та спроможність обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній чи письмовій формі.

Загальнонаукові (філософські) компетентності. Компетентності, спрямовані на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Здатність до загальнонаукових дискурсивних практик, самостійної генерації теоретичних конструкцій та гіпотез, розв'язання наукових проблем.

Здатності аналізу даних. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до дослідження багатомірних економічних процесів, визначення закономірностей в великих обсягах необроблених даних. Здатність використовувати методи стискання інформації, системно-динамічного моделювання в моніторингу економічних системі для попередження несприятливих ситуацій та підвищення рівня ефективності їх діяльності

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Використовувати сучасні інформаційні технології для організації спільної роботи, комунікації, роботи з базами знань, вирішення етичних питань, презентації результатів дослідження

Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми. Здатність виділяти протиріччя і не вирішені раніше задачі, проблеми або їх частини, формулювати та експериментально перевіряти наукові гіпотези. Здатність застосовувати знання на практиці, проведенні інноваційної діяльності та створенні облікових та контрольних систем.

Групова та проектна робота. Компетентність у розробці, плануванні та реалізації дослідницьких та інноваційних проектів і програм. Здатність працювати у науковій та професійній групі з дотриманням етичних зобов'язань. Здатність до лідерських якостей, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Здатність працювати самостійно, бути критичним і самокритичним. Здатність шукати власні шляхи вирішення проблеми, критично сприймати та аналізувати чужі думки та ідеї, рецензувати публікації та автореферати, проводити критичний аналіз власних матеріалів. Здатність брати участь у критичному діалозі, міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи і відстоюючи свою власну позицію. Здатність бути критичним і самокритичним.

Викладацькі здатності. Здатність розробляти та викладати навчальні дисципліни за спеціальністю з використанням інноваційні технології навчання. Компетентність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

2	Спеціальні (фахові)	<p>Дослідницькі здатності у сфері бухгалтерського обліку і оподаткування. Здатність виявлення, постановки та вирішення актуальних наукових задач та проблем у сферах бухгалтерського обліку та оподаткування. Здібності до проведення оригінальних досліджень, якість яких відповідає національному та світовому рівням. Здатність планувати зміст та управляти часом підготовки дисертаційного дослідження. (Відповідає компетентності з проекту TUNING – «Understand details of business function, size, sectors and link with theories»).</p> <p>Розуміння принципів оподаткування, усвідомлення напрямів їх удосконалення для покращення взаємодії з менеджментом чи бізнесом. Здатність формування напрямків податкової політики та володіння основними інструментами податкового регулювання, які забезпечать реалізацію напрямків податкової політики. Здатність до здійснення облікових процесів в сфері оподаткування та планування податкових платежів з метою оптимізації податкового навантаження (Відповідає компетентності з проекту TUNING – «Understand principles of law & link them with business / management»).</p> <p>Формувати обліково-аналітичну підтримку менеджменту підприємства. Здатність представлення облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством (Відповідає компетентності з проекту TUNING – «Managing a company – planning & controlling by using concepts & methods»).</p> <p>Розвиток аудиторської діяльності та облікового консалтингу. Здатність обґрунтовувати напрями вирішення проблем у сферах організації контрольно-аудиторської діяльності, проведення аудиту фінансової звітності та оцінки якості й достовірності облікової інформації (Відповідає компетентності з проекту TUNING – «Audit an organization and design consultancy plans»).</p> <p>Використовувати інформаційні системи. Здатність формування інформаційно-технологічної підтримки бізнес-процесів підприємства в умовах постійних законодавчих реформ в системі обліку та інформаційних вимог управлінської ланки. (Відповідає компетентності з проекту TUNING – «Design and implement information system»).</p> <p>Здатності до оцінювання. Здатність обирати підхід до оцінювання вартості підприємства та спроможність формувати контури вартісно-орієнтованого корпоративного управління.</p> <p>Використання облікових даних та звітної інформації в дослідженні проблем підприємства. Здатність постановки та вирішення наукових задач на основі критичного аналізу облікової інформації та її використання для розв’язання проблем розвитку суб’єктів підприємницької діяльності за допомогою бізнес-модельювання (Відповідає компетентності з проекту TUNING – «Ability to analyze & structure an enterprise problem + design solution (e.g. entering a new market)»).</p>
F	Програмні результати навчання	
	<p>Вилучати наукову інформацію професійного спрямування з іншомовних джерел на основі критичного аналізу.</p> <p>Спілкуватися і ефективно взаємодіяти іноземними мовами з широкою науковою</p>	

спільнотою в галузі наукової та професійної діяльності на міжнародних конференціях, у рецензованих національних та міжнародних виданнях на принципах діалогу культур і з урахуванням соціо-культурного контексту.

Здатність до парадигмального розрізнення, дискурсивного відтворення та оцінки сучасних наукових досягнень, в тому числі в міждисциплінарних областях.

Здійснювати комплексні дослідження на основі холистичного наукового світогляду та продукувати оригінальні теоретичні конструкції, концептуалізації, гіпотези і дослідницькі проблеми

Демонструвати спроможність ефективно організовувати науково-дослідну діяльність та розробляти план проведення науково-дослідних робіт.

Працювати з сучасними науко-метричними платформами, використовувати технологію презентації, захисту та впровадження результатів наукових досліджень

Проводити інформаційний пошук, використовувати інноваційні технології та демонструвати знання проектних форм наукових досліджень.

Генерувати власні нові наукові ідеї, повідомляти свої знання та ідеї науковому співтовариству, розширюючи межі наукового пізнання.

Використовувати принципи організації наукової праці та демонструвати спроможність роботи над дисертацією.

Демонструвати знання завдань порівняльного багатомірного аналізу в економіці та основних етапів в рішенні задач класифікації і зниження розмірності.

Здійснювати лінійне упорядкування багатомірних об'єктів на основі методів таксономії; застосовувати метод дендритів для нелінійного упорядкування об'єктів.

Виділяти й аналізувати багатомірні об'єкти в економіці; застосовувати методи зниження признакового простору; виділяти об'єкти-репрезентанти в однорідних групах; визначати агрегатні діагностичні ознаки.

Здійснювати класифікацію об'єктів на основі методів дискримінантного аналізу, нейромережевого моделювання, дерев класифікацій; здійснювати побудову системно-динамічної моделі.

Використовувати сучасні інформаційні технології для організації спільної роботи, комунікації, роботи з базами знань, вирішення етичних питань, презентації результатів дослідження

Розробляти науково-методичне забезпечення освітньої діяльності, складати навчальний план підготовки фахівців, індивідуальний план викладача та іншу документацію; організувати проведення навчальних занять зі студентами навчального закладу.

Демонструвати знання інноваційних форм, методів і засобів навчання, нових педагогічних технологій. Формувати систему застосування інноваційних технологій навчання щодо дисципліни, яка викладається

Застосовувати загальнонаукові та специфічні методи в дослідженні взаємозв'язку і взаємодії суспільних явищ та процесів, при здійсненні систематизації понятійно-категоріального апарату предметної області досліджень.

Аналізувати процеси, пов'язані з еволюцією економічних теорій та концепцій, визначати тенденції розвитку економічної думки, встановлювати взаємозв'язок між складовими предметної області економічних досліджень

Демонструвати знання основних інструментів податкового регулювання та принципів побудови податкової політики держави

Відтворювати основні напрямки гармонізації податкової політики України з країнами ЄС та оцінювати вплив податкових пільг на результати виконання бюджету країни

Визначати елементи управлінського процесу та місце управлінського обліку як підсистеми загальної системи менеджменту підприємства

Розробляти методичні підходи до обґрунтування та прийняття ефективних рішень щодо управління витратами в загальній системі менеджменту підприємства

Формувати інформаційні потоки про види та елементи витрат за центрами відповідальності

Узагальнювати принципи й методи корпоративного податкового менеджменту та володіти навичками обчислення податкових зобов'язань та складання податкової звітності

Володіти методикою оптимізації податкового навантаження на суб'єктів господарювання та знати методи податкового планування за різними податками й зборами

Усвідомлювати місце бухгалтерського обліку в концепціях управління вартістю підприємства та формувати інформаційні потоки, які сприяють максимізації вартості підприємства

Критично аналізувати, оцінювати та синтезувати нові й складні ідеї в галузі оцінки вартості бізнесу чи ефективності розвитку підприємства

Демонструвати знання передових інформаційних технологій підтримки бізнес-процесів підприємства та визначати інформаційні потреби користувачів щодо обліково-аналітичної підтримки їх діяльності;

Формувати напрями розвитку інформаційної системи підприємства на базі синтезу обліково-аналітичного забезпечення окремих бізнес процесів та технологічної підтримки формування облікової інформації;

Проводити облікове консультування щодо складання (опису) методологічно-технологічної основи формування релевантного інформаційного та економічно безпечного забезпечення бізнес-процесів підприємства

Здійснювати аудиторську оцінку здатності суб'єкта господарювання безперервно продовжувати діяльність та визначати вплив припущення безперервності діяльності підприємства на думку аудитора.

Поглиблювати теоретичні знання щодо застосування процедур контролю якості аудиту та формулювати висновки на підставі оцінки елементів системи контролю якості аудиту

Формувати систему показників оцінки та аналізу різних аспектів підприємницької діяльності в умовах повного та обмеженого доступу до інформації, флуктуаційних викидів та аномальних даних.

Здійснювати оцінювання та аналіз багатовимірних процесів підприємницької діяльності, формувати науково-інформаційне обґрунтування управлінських рішень.

Демонструвати знання концептуальних основ бізнес-моделювання, формувати сценарії поведінки агентів економічних відносин та будувати прогноз їх діяльності.